

CCBT-project "zonnebloem na graan"

Mini Symposium – 3 juni 2026

*CCBT-project - samenwerking Inagro en
Wim Govaerts en co.*

Hoe kwam dit projectidee tot stand?

- Droogtetolerante karakter van zonnebloem
- Zoekende naar meer autonomie op vlak van voederteelten
- Steeds meer aandacht voor melkvetzuursamenstelling (langketenige onverzadigde VZ)
- Potentieel methaan-reducerend
- Groot biodiversiteitspotentieel

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor een goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor een goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

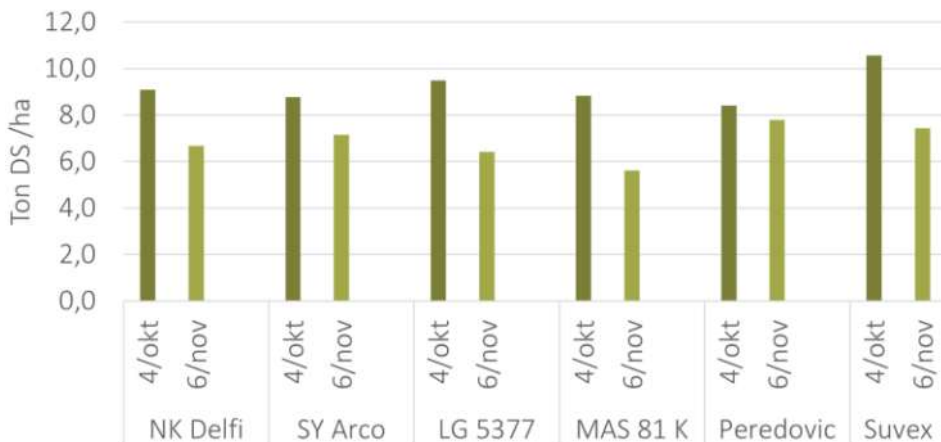
**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

Rassenproef 2024

Inagro

Gps opbrengst zonnebloem (ton DS/ha)

/----- Syngenta -----/ /----- Neutkens -----/ /--KWS--/

- Zaai begin juni – oogst begin oktober
  - **Gem 43 ton/ha verse massa**
  - **9 ton DS/ha** gemiddeld (ca. 21% DS)
  - Ras Suvex en LG 5377 brachten het meeste op
  - Voederwaarde:
- Zaai eind juni – oogst begin november
  - **Gem 24 ton/ha verse massa**
  - Hoger DS% beoogt dus langer op veld gelaten.
    - 29% DS gehaald (**7 ton DS/ha**)
    - Aanzienlijke opbrengstverliezen (2 ton) door *Sclerotinia*
      - Gegokt en verloren

		Opbrengst			Voederwaarde										Opbrengst x voederwaarde		
Zaai*	Object	Opbrengst (ton/ha)	DS (%)	DS opbrengst (ton DS/ha)	VEM	DVE	OEB	Suiker (g/kg DS)	RE (g/kg DS)	Vet (g/kg DS)	Zetmeel (g/kg DS)	RC (g/kg DS)	Ruw as (g/kg DS)	VEM (kg/ha)	DVE (kg/ha)	RE (kg/ha)	
Vroeg	NK Delfi	41,7	22	9,1	744	14	-10	0	57	128	0	348	125	6759	127	518	
Laat		18,4	36	6,7	546	10	-14	29	64	128	23	288	182	3648	67	428	
Vroeg	SY Arco	37,4	23	8,8	873	19	1	0	69	160	0	298	120	7663	167	606	
Laat		23,6	30	7,1	652	13	-1	18	74	147	<10	292	173	4659	93	529	
Vroeg	LG 5377	48,0	20	9,5	871	20	-6	0	62	142	0	317	126	8264	190	588	
Laat		28,2	23	6,4	588	24	16	27	105	120	22	297	182	3769	154	673	
Vroeg	MAS 81 K	42,2	21	8,8	865	20	-5	0	63	129	0	302	125	7644	177	557	
Laat		21,5	26	5,6	580	36	28	46	129	96	<17	314	163	3261	202	725	
Vroeg	Peredovic	43,6	19	8,4	773	19	-4	0	65	101	0	300	128	6503	160	547	
Laat		28,3	27	7,8	655	16	-5	14	68	98	<10	330	184	5102	125	530	
Vroeg	Suvex	49,1	22	10,6	817	15	-5	0	63	166	0	327	115	8622	158	665	
Laat		25,0	30	7,4	689	25	13	38	100	146	15	278	164	5123	186	744	
Gemiddeld																	
Vroeg		44	21	9	824	18	-5	0	63	138	0	315	123,2	7576	163	580	
Laat		24	29	7	618	21	6	29	90	123	20	300	174,7	4261	138	605	

* vroeg = zaai op 4/06/2024 en oogst op 4/10/2024

Laat = zaai op 25/06/2024 en oogst op 6/11/2024

** voederwaarde werd bepaald op de gehele plantsilage

- Voederwaarde (verse product) algemeen onderbenut door natte weersomstandigheden > weinig uitspraken mogelijk
  - Late partij aanzienlijk verlies in voederwaarde > Sclerotinia
  - Algemeen laag eiwitpercentage door slechte afrijping / weinig zonlicht
  - *Peredovic* en *NK Delfi* aanzienlijk lager in VEM-waarde t.o.v. andere rassen
  - *MAS 81K* haalt nog hoogste eiwit% bij late partij (129 g/kg tov 90 gemiddeld)
  - *Suvex* scoorde algemeen gezien het beste (opbrengst x voederwaarde) → geselecteerd voor proeven '25

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor een goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

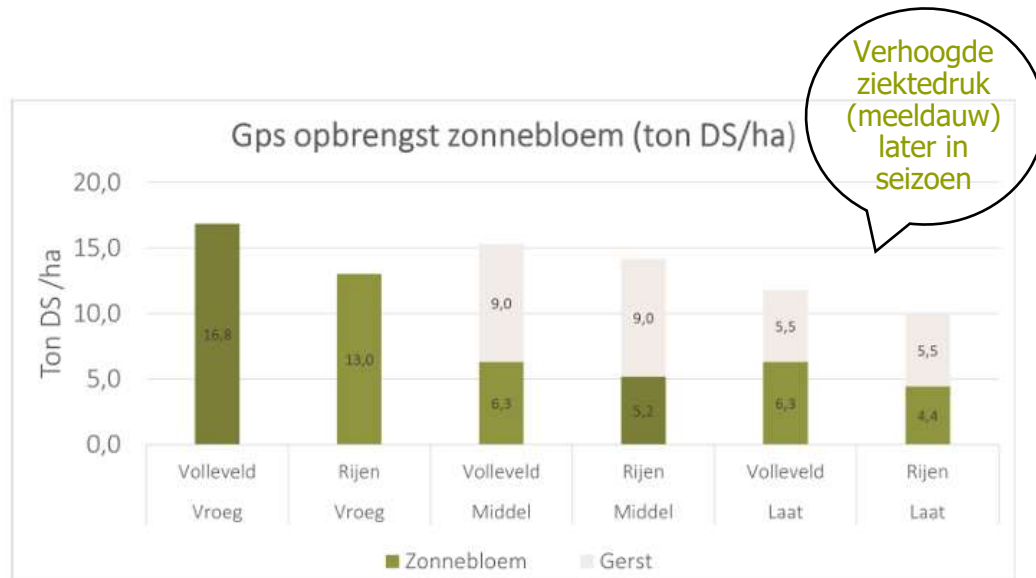
Proefopzet 2025

Drie zaaitijdstippen (half mei, half juni, half juli) vs. twee zaaiwijzen (volveld vs. rijen)

- Strookgewijze vergelijking
- Volledige perceel voorteelt wintergerst

P 4						3 m		
1.01	1.02	1.03	1.04	1.05	1.06		18 m netto	
2.01	2.02	2.03	2.04	2.05	2.06			
3.01	3.02	3.03	3.04	3.05	3.06			
4.01	4.02	4.03	4.04	4.05	4.06			20 m bruto
M 1	M 2	M 3	M 4	M 5	M 6			
VROEG begin/half mei		MIDDELMATIG half juni		LAAT half/eind juli				

= volveldsaaai
 = rijenzaai

Figuur 1: De gps opbrengst in ton DS per ha.

Praktijkpercelen (zonnebloem + mais)

- Productiecijfers lopen sterk uit elkaar
- Vogel- en everzwijnschade
- Opbrengst: 10 – 15 ton DS (zonnebloem + mais)
- Opbrengst: 20 – 30 ton DS wanneer jaarcombinatie met granenvoorteeft

Tabel 1: Voederwaarden van drie kuilen.

	staal 1 90zon/10mais	staal 2 80zon/20mais	staal 3 90zon/10mais
DS	20,1%	27,2%	21,3%
VEM	835	705	848
FOS	471	495	469
Rvet	11,2%	niet bepaald	18%
RC	312	225	284
RE	8,3%	9,2%	7,6%
DVE	25	21	20
OEB	0	11	-8

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teeltechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor een goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

- Zaai tijdig (eind april/begin mei) voor maximale opbrengst en voederwaarde.
- Voorzie vogelwerende maatregelen om korrelverliezen en/of schade bij opkomst te beperken.
- Kies voor volleveldszaai, maar pas de zaaidichtheid aan.
- Werk graanstoppel goed in voor een vlotte zaai en minder concurrentie van opschietend graan.
- Hou rekening met risico's bij late zaai: opbrengstverlies, ziektedruk en lagere voederwaarde.
- Strategische combinatieteelt met mais levert betere verzuring van de kuil op en voorkomt sapverliezen als de mais relatief droog is bij de oogst (best vroege variëteiten kiezen)

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor een goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

Kuilproefjes met vacuümzakken > 100, 75, 50, 25 of 0% zonnebloem

- Visuele en sensorische beoordeling na 4 mnd bewaring
  - Nergens kuilsappen zichtbaar
  - 100% zonnebloem > zak niet meer volledig vacuüm (gasvorming) ..
  - .. maar nergens schimmelvorming te zien
  - Geur, kleur, temperatuur identiek

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor en goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ **Ja, maar goed management en tijdig ingrijpen cruciaal**

7/ **> Nat jaar? Oogsten alvorens 25% DS bereikt interessant voor een veehouder?**

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst- en voederwaardepotentieel?

2/ Is het mogelijk zonnebloemen als tweede gewas te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor en goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Ja, maar verschillen zijn niet noemenswaardig door lage percentages zonnebloem in rantsoen

Het **gewenste C18:1 (oliezuur)** is **relatief meer aanwezig** in de melk bij het voeren van zonnebloemsilage: 23,37% tov 20,84% zonder zonnebloemsilage.

Wat willen we
nu net
onderzoeken?

Waar willen
we
antwoorden
op vinden?

1/ Welke rassen zijn er het meest geschikt voor gebruik in herkauwerrantsoenen en wat is hun opbrengst en kwaliteit van opbrengst?

Ja, indien er voldoende bodemvocht kan behouden worden na de oogst van het graan, kan er een ruime snede ruwvoer geoogst worden met een krappe kostprijs per kg DS

2/ Is er mogelijk om met behulp van rassen te telen na wintergranen?

3/ Wat zijn teelttechnische uitdagingen en zijn deze goed te controleren?

4/ Hoe zorg ik voor en goede bewaring van mijn teelt, waarbij de kwaliteit geborgd blijft?

5/ Vertonen zonnebloemen potentieel als klimaatrobuust gewas?

6/ Kunnen we via rantsoenen met zonnebloem de vetzuursamenstelling in de melk sturen?

7/ Is de teelt van zonnebloemen bedrijfseconomisch interessant voor een veehouder?

**Wat willen we
nu net
onderzoeken?**

**Waar willen
we
antwoorden
op vinden?**